

УВОДНИ ДУМИ
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Сп. „Етически изследвания“
editor@jesbg.com

EDITORIAL
EDITORIAL BOARD
Ethical Studies

Зимната книжка на юбилейния десети брой на списание „Етически изследвания“ вече е факт. Основната тема, около която са обединени повечето от публикациите сега, е свързана с по-общия въпрос за отношението етика-институции. Проблемът за институциите, който е централен за социалната философия и социологията, тук бива погледнат през една етическа призма, а именно в отношение към протичащите в тях етически процеси и възникващите в практиката морални проблеми и дилеми.

Във въвеждащата в проблематиката статия на проф. Сотирова се проучва възникването на термина „институционална етика“ в историко-научна перспектива като част от по-голямата сфера на организационната етика. Теоретичният анализ се доразгръща и със студията на проф. Ставру, в която се разглежда ролята и функционирането на съвестта в институционалния контекст на съдебния процес, като се търсят различните морално-психологически аспекти. В анализа на проф. Мизов е представен критически поглед към проблема за институциите, разкриващ аморалността във функционирането им. В известен смисъл това се допълва и чрез статията на доц. Серафимова, която обсъжда изключително актуалния проблем за социалните и етически ефекти от използването на изкуствен интелект днес, по-специално в случая с т.нар. автономни превозни средства. Интересно, а вероятно и показателно е това, че една значителна част от материалите в настоящата книжка са обединени около демографския въпрос в по-общ смисъл. Институционалният лабиринт в определянето на

2 РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

демографските политики у нас е анализиран и детайлно изложен в статията на д-р Войнова, запозната отвътре с най-важните им следствия и проблеми в дългогодишната ѝ практика, като експерт на държавно ниво. Това е допълнено и от прегледа на състоянието на отговорните за демографския въпрос институции в България, представен в текста на доц. Михова и проф. Найденова. Непосредственото въздействие на практическо ниво на демографския проблем е показано от д-р Петкова посредством примерите с ромските гета в три български града (Русе, Лом, Асеновград) и процесите на „институционална стигматизация и морално изключване“, случващи се в тях. Финалната щриха в този блок е придадена чрез представянето на проучването на английски език на проф. Назърска и д-р Шапкалова за нагласите на религиозните лидери на традиционните деноминации в България към имигрантите, приети у нас през последните 10 години.

В настоящата книжка е публикувано и интересното изследване на руски език в областта на религиозната етика от ст.н.с. Заур Рашидов (Азербайджанска академия на науките), относно ролята на религиозните практики в суфисткия орден *Халватия*, изтълкувани в един силен нравствено-етически смисъл.

На вниманието на читателите представяме и два отзива за научни събития. Първото е публикуваният през 2024 г. сборник със студии „Етика и бъдеще“, представен през погледа на д-р Величков, а второто е обзорният репортаж на д-р Костова за най-интересните моменти от проведената XXI Национална конференция по етика в началото на месец ноември 2025 г.

Гл. ас. д-р Иван Миков

Отговорен редактор

Сп. „Етически изследвания“